

Szakmai beszámoló

60 ÉV 60 TÁRGY IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁS MEGVALÓSÍTÁSA A PÁPAI KÉKFESTŐ MÚZEUM 60 ÉVES

ÉVFORDULÓJÁRA

című pályázathoz

A Pápai Platán Nonprofit Kft. által üzemeltetett Kékfestő Múzeum az NKA Múzeumi Kollégium (Pályázati azonosító 209106/00076) által 1.250.000 Ft, vissza nem térítendő támogatásban részesült a 60 év 60 tárgy című időszak kiállítás megrendezésére.

A kiállítás célja a 60 éves Kékfestő Múzeum és a 240 éves Kluge műhely kiemelt évfordulóiról való megemlékezés volt. A Kékfestő Múzeum az elmúlt 60 év alatt számos fenntartóváltáson esett át, ám mindezek ellenére az intézmény megszakítás nélkül tudta fogadni látogatóit. A múzeumot befogadó Kluge kékfestőműhely története 1783-ig nyúlik vissza, 1959-ig folyamatosan működött.

Az új kiállítás a meglévő állandó kiállításba integrálva készült el, azt új elemekkel (új szerzeményekkel, vagy régen bemutatott gyűjteményi anyaggal) gazdagította.

A kiállítás 2023. június 24-én a Múzeumok éjszakáján nyílt meg.

Az egyes kiállítási egységeket, blokkokat az épületek különböző részein helyeztük el, melyek külön logóval lettek ellátva, így, az új installációs részek felismerhetők. Az időszak kiállítás a fogadótértől kiindulva a Kisgyár épületéig 11 új installációt, installációs elemet, valamint 3 teljesen új tartalommal megtöltött helyiséget foglal magába.

Új installációs elemek:

1. Hirdetőoszlop idővonallal, 2. A régi kapu a múzeumi táblákkal, 3. csengő, 4. a lépcsőház mennyezeti festménye, 5. 3d-s kisfilm a műhelyépületekről, 6. A múzeum reklámtárgyai, 7. A Kékfestő Múzeum megnyitása és első műtárgya, 8. Az indigónövény feldolgozásának bemutatása, 9. Kékfestő enteriőr, 10. A mosóhídról emlékezete, 11. Az Obekampf, Jouy manufaktúra textilje.

Önálló egységek:

A Kluge család története, Tudós és Mester, A kékfestő bűvöletében (A műhelyről és a múzeumról készült festmények, rajzok).

Interaktív elemek:

Digitális képkeret a Kluge festőcsalád tagjainak fényképeivel, Tablet: Kluge műhely kézi nyomóformái, Kluge Matild naplója, festőnövény tanösvény

Múzeumpedagógiai elemek:

kocka kirakó, mintafa tapogató, kézi mángorló

A fogadótérben található hirdetőoszlop várja a látogatókat, mely egy idővonal, a műhely és a múzeum közötti legfontosabb dátumok, események feltüntetésével. Az idővonalhoz kapcsolódik egy időutazás, *Sümege Gyula 3D-s kisfilmje*, mely a műhelyt mutatja be az 1900-as évek elején. A látogatók virtuálisan láthatják a teljes épületegyüttest, azokat az épületrészeket beleértve, melyek már nincsenek meg.

Az udvarra kilépve a régi kapu fogad minket, a múzeum archív tábláival 1962-től napjainkig. A táblák segítségével felidézhető a múzeum intézményi története, fenntartói.

A műhely épülete számos érdekességet rejt, melyekre ez idáig még nem hívtuk fel a látogatók figyelmét. A kapualjban található csengő és a mennyezeti festés eddig nem képezték a tárlatvezetés részét.

A Kékkel festett mesterség állandó kiállítás új egységgel bővült. A mesterek által készített és árusított kékfestő termékeket funkcióban mutatjuk be *Kékfestő enteriőr* formájában, ahol az egyes darabok a használati helyüknek megfelelően kerültek elhelyezésre. A terített asztal az étkezőt idézi, a fogason és a falon kékfestő dísz tárgyak, emellett viseleti darabok és használati tárgyak (fésűtartó, kulcstartó, jegyzetömb, kilincsmacska, falvédő stb.) láthatók.

A Kluge festőcsalád és tágabb értelemben a Kluge családfa kerül bemutatásra egy külön helyiségben. *Fiúk, apák iparosok, Lányok, anyák, iparos feleségek* címszó alatt a család férfi és nő tagjainak sokoldalú szerepét mutatjuk be személyes tárgyaik segítségével.

Ebben a helyiségben láthatjuk a műhely 100 éves évfordulójára készült díszabroszt, mely ötszínnyomással készült mesterremek számba illő darab. Ehhez külön terveztünk múzeumpedagógiai foglalkozást, mely a mintákhoz és a festés kémiájához kapcsolódik.

A következő terem *Tudós és mester* címet kapta, mely két nevezetes tudóst állít reflektorfénybe, a 2022-ben elhunyt Domonkos Ottó néprajzkutatót és Bolyós András képfestőmester, vegyészmérnököt. Mindkettőjüknek sokat köszönhet a magyarországi képfestés mind szakmai mind tudományos szempontból. Domonkos Ottó által gyűjtött képfestő kelméket és Bolyós András készítette egyedi, sokféle színnyomással készült képfestő textileket mutatunk be.

A *Képfestő bűvöletében* címmel a Szárítópadláson Bódy Irén textiljei mellett a műhelyről készült festmények alkotnak egy egységet, melyeket diákok és pápai festőművészek készítettek a közelmúltban.

Új elem a lójárgányos pincében felállított kézi mángorló, mely mozgatható, így a mángorlás munkafolyamatát tudja szemléltetni.

Az egykori Tapolcán állt a mosóhid, mely a lesavazott kelmék mosását szolgálta. Az építmény és a patak medre már nincs meg, emlékéét egy a hídról készült archív felvétellel, molinó vásznon megjelenítve őrizzük.

A kiállítás egyes elemeihez qr kód készült, a tárgyhoz kapcsolódó leírással. A Kisgyár épületében a gépekhez a kóddal kis filmrészlet tölthető le, melyen a textilipari gép működését lehet megtekinteni.

A múzeumkert adottságait kihasználva táblákkal ellátott tanösvényt alakítottunk ki, mely a kertben található festőnövényeket mutatja be.

A kiállítás időszaki jelleggel készült, de az egyesek elemek szervesen beépültek az állandó kiállításba, így túlnyúlnak az időszaki kiállítás keretein és vélhetően állandósulni fognak a kiállításokban.

Ismeretátadási terv

60 év 60 tárgy

Foglalkozás típusa: múzeumi óra

Helyszín: Időszaki kiállítás

A múzeumi óra alapjául szolgáló tárgy: A Kluge család ünnepi díszabrosza 1893.

Korosztály: 6-8. osztály

Előzetes ismeretek: A képfestés technológiájának általános ismerete

Kapcsolódó tárgy: történelem, kémia

Oktatási, nevelési célok:

- Az ünnep fogalma a társadalomban.

Az ünnephez kötődő tárgyak szimbolikájának megismerése. Az ünnepi tárgy funkciója, tisztelete, családösszetartó ereje.

A Kluge család minden nevezetes évfordulót egy képfestő remek elkészítésével tett emlékezetessé. A nagyméretű ünnepi díszabrosz a család összetartozását jelképezte, mely nélkül a műhely nem tudott volna ilyen jelentős sikereket elérni.

- Tervezés és mintázás

A szépre és harmóniára való törekvés fejlesztése a minták kiválasztásával, párosításával, a terítő megtervezésénél. Összpontosítás, precizitás, koncentráció elősegítése a mintázás gyakorlati megvalósításánál.

A foglalkozás menete:

1. rész

Időtartam: 45 perc

Az ünnep fogalma mellett szóba kerülnek az illem, etikett alapkérdései is. Az asztal mint „találkozóhelye” a családtagoknak. Az abroszból mint használati tárgyból kiindulva a gyakorlati és szimbolikus szerepen át eljutunk a textil készítésének gyakorlatáig. A kékfestő abroszok készítésének folyamatát megismerik a gyermekek (tervezés, mintázás, festés).

A többszínnyomás technológiájának ismertetésekor a passzer nyomóformák bemutatására kerül sor, illetve a különböző színek előállításának praktikái (festőnövényekből kinyerhető színek).

2. rész

Időtartam: 45 perc

Kisméretű abrosz tervezése, minták kiválasztása, a terítő elkészítése.

A mintázás pozitív nyomással történik műtárgy másolatok segítségével.

Múzeumpedagógiai játékok

A „60 év 60 tárgy” című kiállításba 3 múzeumpedagógiai játék került elhelyezésre.

A kékfestő üzem jubileumára készült ünnepi díszabrosz mellé került egy kirakó, melyen a jubileumi abrosz kékfestős mintái jelennek meg. Az abrosz a Kluge család összetartozását jelképezte, mely nélkül a műhely nem tudott volna ilyen magas szintre fejlődni. A minták ötszínnyomással készültek. Ezeket a mintákat kell kockákból kirakni.

Hasznos a gyerekek számára, mert amellet, hogy játékos formában figyelhetik meg a különböző motívumokat, közelebb hozza, kézzelfoghatóbbá teszi számukra a kiállítást. Játék közben fejlődik a megfigyelő-, és koncentrációs képességük, szépérzékük, illetve motiválja őket a múzeum további felfedezésére.

A második játék egy „matatófiókba” került. Lényege, hogy egy zsákban 6 darab mintafa lett rögzítve. Ezek között vannak hasonló formájúak, de különböző technikával készültek. A gyerekeknek tapintással megismerniük, majd felismerni és megmutatni a mintafák lenyomatán, hogy melyiket tapintották ki.

Ez a játék segíti a mintafák megismerését, hiszen tapintás közben érzékelik, hogy melyik a faragott, melyik a réztüskéssel, illetve rézlemezekkel készített nyomódúc. A játék fejleszti a tapintást, megfigyelőképességet, képzeletet, összekapcsolja a tapintást a látással.

A harmadik játék a festőnövények játékos megismerését szolgálja. A fiókban az első oszlopban elhelyezett festőnövények nevei mellett forgatható kockákon különböző információk helyezkednek el. A második oszlopban meg kell keresni a növények virág nélküli képét, a harmadik oszlopban minden növény virágát, a negyedik oszlopban pedig azt a színt, ami a növény segítségével elérhető. Az utolsó oszlopban segítség is található, amellyel mindenki leellenőrizheti a saját megoldását. Megfigyelhetik, hogy a növény virágának színe nem azonos az általa nyerhető festőszínnel.

A játék gondolkodtató, segíti a kiállításban szerzett ismeretek rögzítését, illetve akár ezáltal is megszerezhetik az információkat az érdeklődők.

A kiállítás kapcsán kifejlesztett ismeretátadási elemek közül a játékok a kiállítás megtekintése alatt folyamatosan elérhetők. A múzeumi óra beépül az intézmény múzeumpedagógiai kínálatába.

Kommunikációs terv megvalósulása

2023. januárjától a hónap műtárgyai az időszaki kiállításához kapcsolódóan lettek kiválasztva. Ezek a közösségi médiában jelentek meg, valamint televíziós felvétel tudósított róluk. A kiállításához egyedi logó, meghívó és plakát készült. A múzeum közösségi oldalán a megnyitó óta rendszeresen bemutatásra kerül a kiállításból egy-egy egység.

Mivel a megnyitó a Múzeumok éjszakájának programjába épült be, ezért a kiállítás megnyitója az országos, központi felületen is megjelent.

<https://www.facebook.com/papaimediacentrum/videos/555880553350783>

<https://www.facebook.com/papaimediacentrum/videos/130373233370562>

<https://www.facebook.com/papaimediacentrum/videos/621944459181615>

<https://www.facebook.com/papaimediacentrum/videos/922609675380296>

<https://www.facebook.com/papaimediacentrum/videos/1067668207485250>

<https://www.facebook.com/papaimediacentrum/videos/822988449490136>

<https://www.facebook.com/papaimediacentrum/videos/1302717320330746>

<https://muzej.hu/program/kekfesto-kerengo-2023-06-24t18-00>

Pápa, 2023. augusztus 4.

Dr. Méri Edina

szakmai vezető

Képek a kiállításból

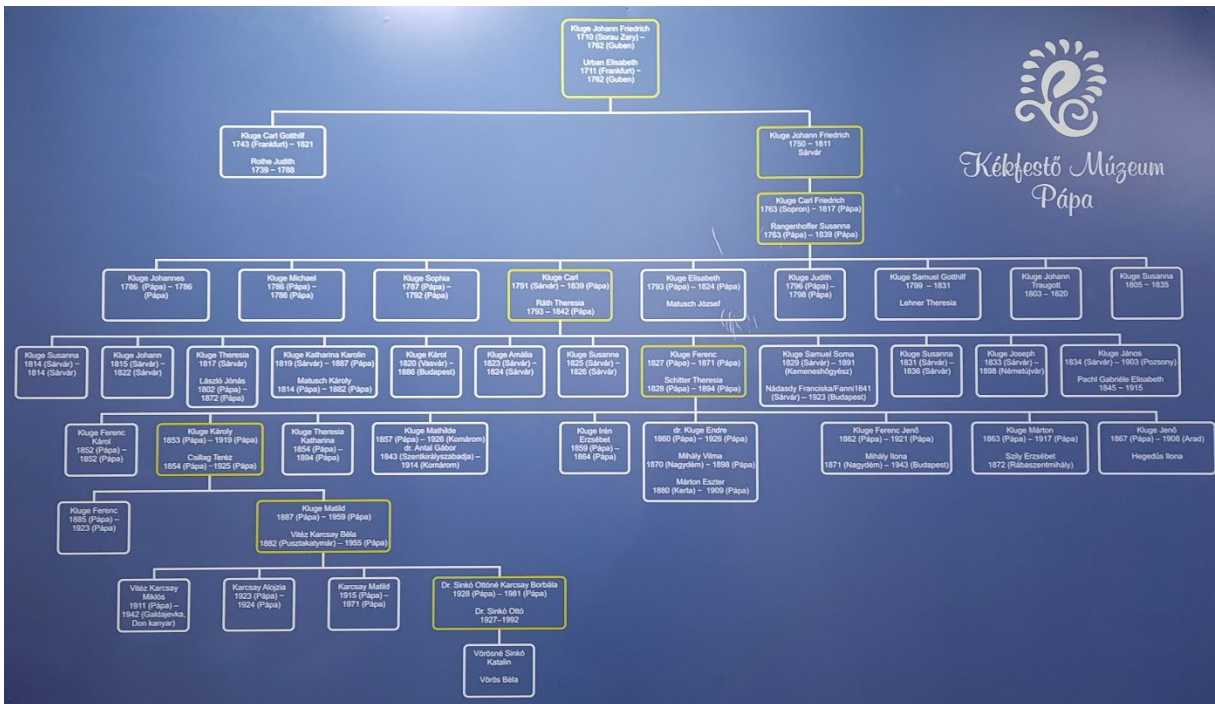
Hirdetőoszlop

Kékfestő enteriőr

Családtörténet

Kluge családja

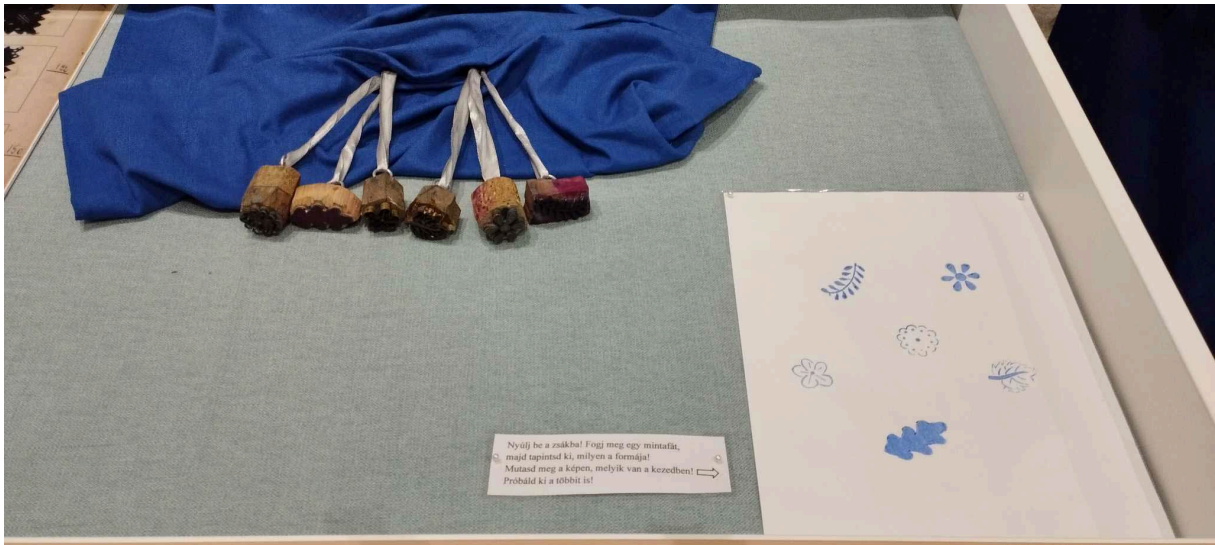
Tudós és mester

Részlet a kiállításból

Az egykori mosóhíd

Mintafa matató

Kirakó

QR kód a logóval

Tablet, Kluge mintafák, Kluge Matild naplója (részlet)

Digitális képkeret, a Kluge festőcsalád tagjai

KÉKFESTŐ MÚZEUM ÉS MŰHELY
60 240
PÁPA

Meghívó

Tisztelettel meghívjuk a pápai Kékfestő Múzeum 60 év 60 tárgy című kiállításának megnyitójára
2023. június 24-én, 17 órára.

A kiállítást megnyitja:
Vörösne Sinkó Katalin, a Kluge festőcsalád leszármazottja

Helyszín:
Kékfestő Múzeum
8500 Pápa, Március 15. tér 12.

nka

60 év 60 tárgy

240 éves a Kluge kékfestőműhely
60 éves a Kékfestő Múzeum

Nemzeti Kulturális Alap
Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága

Plakát

